

Bijlage: Toelichting op de beschikking AM-besmetting

In deze bijlage treft u aan:

- (1) Een toelichting op de wetgeving**
- (2) Een toelichting op de maatregelen (7, 8, 9 en 10)**
- (3) Informatie over het controleprogramma**

Deze bijlage heeft juridische informatie over de verplichtingen en beperkingen voor een besmet verklaard terrein aardappelmoetheid. Voor praktische uitleg: zie de verwijzingen onderaan dit document.

1. Toelichting op de wetgeving waar de maatregelen, genummerd 1 t/m 12 in de beschikking, op zijn gebaseerd

Regelgeving

De regels die gelden voor (verplicht) onderzoek naar- en bestrijding van de aardappelcystenaaltjes zijn vastgelegd in de Uitvoeringsverordening (EU) 2022/1192. Deze verordening is een nadere uitwerking, specifiek voor aardappelmoetheid, van de algemene Plantgezondheidsverordening (EU) 2016/2031. De uitvoeringsverordening (EU) 2022/1192 noemen we verder: de 'AM-verordening'. Binnen Nederland geldt ook de Plantgezondheidswet, waarbij nadere regels zijn uitgewerkt in de Regeling plantgezondheid.

De AM-verordening spreekt over 'productielocaties'. Wij gebruiken voor het goede begrip de term 'terrein'.

Beneden treft u verwijzingen aan naar de relevante wetgeving voor de 12 maatregelen in de beschikking:

Besmet verklaren van het terrein:

- (1) Vermeld in Verordening (EU) 2022/1192 – artikel 5.1

Verboden en beperkingen m.b.t. te telen gewassen

- (2) Vermeld in Verordening (EU) 2022/1192 – artikel 8.1.a en artikel 9.1.a
- (3) Uitwerking van Verordening (EU) 2022/1192 – artikel 8.2. a t/m e
- (4) Vermeld in Verordening (EU) 2022/1192 – artikel 8.1.b. met verwijzing naar Bijlage I 1.
- (5) Vermeld in de Regeling plantgezondheid art. 39.1 (= nationale aanvulling)

Plichten en afzetbeperkingen voor aardappelen en een aantal gewassen die geteeld zijn op het besmette terrein:

- (6) Uitwerking van Verordening (EU) 2022/1192 – artikel 9.1.b
Op de website van de NVWA is het register van bedrijven met een erkenning voor verwerking van partijen geteeld op AM besmet verklaard terrein.
- (7) Uitwerking van Verordening (EU) 2022/1192 – artikel 9.1.b
- (8) Uitwerking van Verordening (EU) 2022/1192 – artikelen 8 en 9
- (9) Vermeld in Verordening (EU) 2022/1192 – artikel 8.1.b en 9.1.c met verwijzing naar Bijlage II waar de betreffende planten genoemd zijn. Hieronder nader uitgewerkt, zie 2 (10)

Machines die gebruikt zijn:

- (10) Vermeld in en uitwerking van Verordening (EU) 2022/1192 - artikel 8.1.c

Het besmet verklaarde terrein:

- (11) Vermeld in Verordening (EU) 2022/1192 – artikel 1 en art. 8.1 en 8.2
- (12) Uitwerking van Verordening (EU) 2022/1192 – artikel 8.2 en 12.1 en 12.2

2. Nadere toelichting op de maatregelen 7, 8, 9 en 10.

(7) **Verplichte maatregelen m.b.t. gebruik, traceerbaarheid, afzet en hygiëne**

Aardappelen die geteeld zijn op een besmet verklaard terrein:

- Mogen niet worden geplant (AM-verordening art. 9.1.a).
- Mogen uitsluitend afgezet worden naar een industrieel verwerkingsbedrijf of sorteerbeidrijf, dat beschikt over door de NVWA goedgekeurde faciliteiten voor veilig verwerken en afzetten van aanhangende grond en andere (planten)resten. Deze bedrijven zijn vermeld op de website van de NVWA. Van deze lijst mag afgeweken worden met toestemming van de NVWA (AM-verordening art. 9.1.b en bijlage II, punt 2),

Of

- Aardappelen afkomstig van het besmet verklaarde terrein mogen op eigen bedrijf worden gesorteerd en afgezet ten behoeve van directe consumptie en directe afzet aan detailhandel in de omliggende regio.

U bent verplicht te zorgen voor traceerbaarheid van de teelt op en bewerking en afzet van de aardappelen afkomstig van een besmet terrein. U dient hierover registraties bij te houden van elk afzonderlijk AM besmet terrein. Ook andere aardappelteelten dienen traceerbaar te zijn, m.n. teelten van hetzelfde aardappelras. De registraties omvatten minimaal het ras, de oogstdatum, geraamde hoeveelheid geoogste aardappelen en feitelijke hoeveelheden bewerkte en afgezette aardappelen, incl. de momenten. De NAK kan nadere voorwaarden stellen indien u teelt, verwerking en/of opslag combineert met teelt van pootaardappelen.

(8) **Beperkingen m.b.t. afzet en gebruik van nader omschreven planten.**

Het is verplicht om – bij teelt op een besmet terrein – van de hieronder omschreven planten, deze te melden bij de betreffende keuringsdienst als een 'teelt op AM besmet terrein'.

Dit betreft:

- planten met wortels, bestemd voor opplant van prei (*Allium porrum*), biet (*Beta vulgaris*), kool (*Brassica* spp.), aardbei (*Fragaria* spp.) en asperge (*Asparagus officinalis*),
- en
- in de grond geteelde bollen, knollen en wortelstokken van sjalot (*Allium ascalonicum* L.), ui (*Allium cepa* L.), dahlia (*Dahlia* spp.), gladiool (*Gladiolus* Tourn.), hyacint (*Hyacinthus* spp.), iris (*Iris* spp.), lelie (*Lilium* spp.), narcis (*Narcissus* L.) en tulp (*Tulipa* L.).

De opbrengsten van deze teelten mogen niet worden geplant, tenzij:

- deze onder toezicht van de keuringsdienst door spoelen of borstelen vrij van grond zijn gemaakt, zodat er geen aanwijsbaar risico van verspreiding van aardappelcystenaaltjes meer aanwezig is (AM-verordening art. 8.1.b en 9.1.c)

of

- voor de genoemde bollen, knollen en wortelstokken: op basis van de verpakking of anderszins, duidelijk is dat zij bestemd zijn voor verkoop aan eindgebruikers die niet bij de professionele planten- of snijbloemenkweek betrokken zijn (AM-verordening bijlage I punt 3).

(9) **Machines** die gebruikt zijn op een besmet verklaard terrein moeten worden ontdaan van grond en plantenresten voordat deze ingezet worden op een niet-besmet verklaard terrein. Dit dient op het besmet verklaarde terrein of onmiddellijk na het verlaten daarvan plaats te vinden (bijvoorbeeld op een spoelplaats, AM-verordening art. 8.1.c). U dient hiervan registraties bij te houden.

3. Controleprogramma aardappelmoeheid (nadere toelichting op de maatregelen (3, 11 en 12)).

Het Nederlandse controleprogramma aardappelmoeheid bevat een aantal opties voor te nemen controlemaatregelen. Hierbij hoort een wachttermijn om voor bemonstering van het besmet verklaarde terrein in aanmerking te komen.

Om op termijn verspreiding van de AM populatie op een besmet verklaard terrein te voorkomen is binnen een redelijke termijn aantoonbare uitroeiing van deze populatie nodig. Er is sprake van aantoonbare uitroeiing indien bij de officiële bemonstering van het besmette terrein geen besmetting met aardappelmoeheidsystemen wordt aangetroffen (AM verordening 12.2). De NVWA trekt dan de verboden en beperkingen in op de delen van het perceel die als vrij van aardappelmoeheid kunnen worden aangemerkt.

Het Controleprogramma aardappelmoeheid kent de onderstaande opties, uitgewerkt onder de punten A t/m E. Voor de opties onder A en B geldt, dat het belangrijk is dat u deze aan de NVWA meldt om voor bemonstering van het besmette terrein in aanmerking te komen.

Ik wijs u erop dat de NVWA kan besluiten tot uitbreiding of aanpassing van het controleprogramma. Op de website van de NVWA treft het actuele controleprogramma aan. In het document 'Bestrijdingsmaatregelen aardappelmoeheid' zijn de eisen die gelden voor de verschillende bestrijdingsmaatregelen vermeld.

A. Controlemaatregel met wachttermijn voor bemonstering 0 jaar

A1. Het inunderen van het besmette terrein volgens de voorwaarden, die zijn genoemd in en het document Bestrijdingsmaatregelen (AM-verordening art. 8.2.b. en art. 12.1.b).

Deze maatregel geldt als officiële controlemaatregel, indien deze aan de NVWA gemeld is en voldoet aan de voorwaarden, zoals nader aangegeven in het document 'Bestrijdingsmaatregelen aardappelmoeheid'. De teelt geeft direct recht op bemonstering van het besmet verklaarde terrein. Bij inundatie gelden de volgende verboden en beperkingen:

- Wordt bij inundatie gebruik gemaakt van oppervlaktewater, dat wordt ingenomen binnen een 'Verbodsgebied gebruik oppervlaktewater' waar met de bacteriën *Ralstonia solanacearum* en/of *Ralstonia Pseudosolanacearum* besmet of waarschijnlijk besmet water voorkomt, is aardappelteelt en teelt van waardplanten in het daarop volgende teeltseizoen niet toegestaan. In andere gevallen is aardappelteelt in het jaar na de inundatie toegestaan, zie AM-verordening art. 12.1.b. onder ii).
- Het is niet toegestaan een inundatie uit te voeren indien er op het perceel tevens sprake is van een besmetting met wratziekte, veroorzaakt door de schimmel *Synchytrium endobioticum*. (zie AM-verordening art. 12.1.b onder iii).

B. Controlemaatregelen met wachttermijn voor bemonstering minimaal 3 jaar

B1. Aardappelen telen met de hoogste resistenties tegen het/de aanwezige soort(en) van het aardappelsystenaaltje (score 8 of 9).

B2. Aardappelen als lokgewas telen (zogenaamde '40 dagen teelt') B3.

Het lokgewas Raketblad (*Solanum sisymbriifolium*) telen.

B4. Anaerobe grondontsmetting uitvoeren met plantaardige, eiwitrijke producten.

Genoemde controlemaatregelen gelden als officiële bestrijdingsmaatregel, indien deze aan de NVWA gemeld zijn en voldoen aan de voorwaarden, zoals nader aangegeven in het document 'Bestrijdingsmaatregelen aardappelmoeheid'. De maatregel geeft na afloop van de verplichte wachtperiode recht op bemonstering van het besmet verklaarde terrein. De wachtperiode bedraagt bij deze maatregelen ten minste 3 jaar, gerekend vanaf de officiële vaststelling van de aanwezigheid van het aardappelsystenaaltje of de laatste aardappel oogst die daar aan is vooraf gegaan (AM-verordening art. 12.1.a).

C. Controlemaatregel met wachttermijn voor bemonstering minimaal 6 jaar

C1. Ten minste 6 jaar niet telen van aardappelen na de officiële vaststelling van de aanwezigheid van het aardappelsystenaaltje of – bij aardappelteelt na het besmet verklaren – 6 jaar na de laatste aardappelteelt (AM-verordening art. 8.2.d en art. 12.1.a). Na deze 6 jaar kunt u bemonstering van het besmet verklaarde terrein aanvragen.

D. Vervolgmaatregelen met wachttermijnen na uitvoeren van een bemonstering op besmet terrein, waarbij opnieuw een besmetting-AM is vastgesteld.

- Er wordt een maatregel zoals hiervoor vermeld als A1 of B1 t/m B5 uitgevoerd: na voltooiën van de maatregel bestaat er direct recht op bemonstering.
- of
- Er wordt geen maatregel uitgevoerd zoals hiervoor vermeld bij A1 of B1 t/m. B5: de wachttermijn bedraagt minimaal 3 (bemonsterings)jaren te rekenen vanaf het bemonsteringsjaar waarin de bemonstering is uitgevoerd.

E. Controlemaatregel met uitstel van bemonstering

E1. Aardappelen telen met een voldoende hoge resistentie, maar lager dan score 8. Op onze website treft u aan welke minimale resistentie u dient toe te passen bij de teelt van aardappelen. De NVWA houdt bij het vaststellen van de minimale score rekening met de beschikbaarheid van (hoog) resistente rassen voor het specifieke teelt- en verkoopsystemen van de aardappelen en informatie over de aanwezige populatie (AM-verordening art. 8.2).

Deze optie (E1) geeft geen recht op bemonstering van het besmette terrein. Deze optie dient opgevolgd te worden door een optie, genoemd onder A t/m C. Alleen de controlemaatregelen die genoemd zijn onder A t/m C geven recht op het (gedeeltelijk) opheffen van deze besmetverklaring, indien geen besmetting meer is aangetroffen. U dient tijdig een controlemaatregel in te plannen en uit te voeren om toe te werken naar uitroeien, mogen bemonsteren en vrijgave van een besmet verklaard terrein.

Let op:

Indien het perceel langdurig (= > 6 jaren) niet meer voor aardappelteelt gebruikt wordt, voldoet u na 6 jaar automatisch aan optie C1.

4. Overig

Wij adviseren u om bij gebruik van een ras met resistentiescore 8 of 9 altijd een melding te doen bij de NVWA zoals beschreven onder B1. U kunt dan later besluiten of u gebruik wilt maken van uw recht op bemonstering van AM-besmet terrein of dat u eerst een aanvullende controlemaatregel neemt.

Planning van controleprogramma

U dient op verzoek van de NVWA aan te geven welke optie van het Controleprogramma aardappelmoetheid u gepland heeft om toe te gaan passen en registraties bij te houden over de controlemaatregelen die getroffen hebt.

Bemonstering t.b.v. intrekken van besmetverklaring

U komt in aanmerking voor het intrekken van deze besmetverklaring indien u voldoet aan de hiervoor genoemde voorwaarden, die gelden voor het mogen bemonsteren van het besmet verklaarde terrein. U moet dan een bemonstering van het besmet verklaarde terrein aanvragen bij de NAK. De NAK controleert of u recht heeft op bemonstering.

Nadat bij grondonderzoek op het betreffende terrein geen besmetting meer wordt aangetroffen, ontvangt u van ons bericht over eventuele intrekking of aanpassing van de AM-besmetverklaring, dit afhankelijk van de uitslag.

Begrippen:

Bemonsteringsjaar: De periode van 1 juli t/m 30 juni van het volgende kalenderjaar.

Bemonstering:

Een officieel grondonderzoek aardappelmoetheid.

Een officieel grondonderzoek mag slechts 1 x per bemonsteringsjaar worden uitgevoerd.

Officiële grondonderzoeken worden uitgevoerd door de Nederlands Algemene Keuringsdienst (NAK) te Emmeloord of de Bloembollenkeuringsdienst (BKD). Aanvraag voor onderzoek doet u bij de NAK of BKD.

Nadere informatie en documenten:

- Website NVWA

Uitgebreide toelichting op de regels die gelden voor een terrein, waarop de NVWA een besmetverklaring aardappelmoehheid heeft opgelegd.

- Bestrijdingsmaatregelen aardappelmoehheid

Toelichting op de technische uitvoering van bestrijdingsmaatregelen en hoe de NVWA deze beoordeeld

- Lijst van in Nederland beschikbare aardappelrassen met bijbehorende resistentieniveaus voor aardappelmoehheid (wordt jaarlijks vernieuwd)

- Toelichting op de lijst van in Nederland beschikbare aardappelrassen met bijbehorende resistentieniveaus voor aardappelmoehheid

Uitleg over de resistentiecijfers voor aardappelmoehheid en het gebruik ervan

- Formulier Melding bestrijdingsmaatregel aardappelmoehheid

- Formulier nieuwe gebruiksgerechtigde besmetverklaring

U kunt de meest recente versies van deze en andere documenten downloaden van de website van de NVWA:

- <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/plant/plantenziekten-en-plagen/aardappelmoehheid>
- <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/plant/plantenziekten-en-plagen/aardappelmoehheid/aardappelen-telen/mijn-perceel-is-besmet>

Contact, vragen en meldingen per email: aardappelmoehheid@nvwa.nl